

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C2 – OPE1**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken

van 1 oktober 2009

INHOUD

Interpellatie van de heer Jan Penris tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure

Interpellatie van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitblijven daarvan aan Nederlandse zijde

Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitbreiding van het natuurreservaat het Zwin in Knokke-Heist

3

Met redenen omklede moties

22

■

Voorzitter: de heer Jan Peumans

Interpellatie van de heer Jan Penris tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de actuele toestand rond de opschorting van de Westerscheldeverdieping in het licht van de geschillenprocedure

Interpellatie van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de Scheldeverdieping en meer bepaald het uitbliven daarvan aan Nederlandse zijde

Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitdieping van de Westerschelde

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitbreiding van het natuurreservaat het Zwin in Knokke-Heist

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, u hebt beloofd dat u niet te laat zult komen in deze commissie en ik hoop dat u dat als beleidsvoerder ook niet zult doen in belangrijke dossiers als dit. Laat ons eerlijk zijn: in het dossier van de Westerscheldeverdieping is de Vlaamse Regering al veel te laat.

Wij hadden – dachten wij – enkele sluitende afspraken met Nederland gemaakt. Het gaat ‘ocharme’ over een verdieping van 30 centimeter. Dat schijnt een onoverkomelijk diplomatiek probleem te worden. Ik heb uw voorgangers de vorige legislatuur daarvoor gewaar-schuw. Ik werd toen weggelachen, maar wij zijn het gewoon om weggelachen te worden, zeker in transportdossiers. Achteraf krijgen wij dan gelijk en dat doet ons dan veel plezier.

In dit dossier hebben wij gezegd: “Let op wat er zal gebeuren. We gaan met veel gedruis de verdiepingsovereenkomsten vieren.” Dat is ook gebeurd. De minister-president was in top-vorm. Hij heeft de show gestolen. Maar ik heb toen gezegd: “Het zal niet verder gaan dan tot aan de Nederlands-Vlaamse grens.” Ook dat is uitgekomen. Ik ben niet paranormaal begaafd. Ik heb geen glazen bol. Maar ik weet hoe de politiek, de Nederlanders en de Nederlandse politiek in elkaar steken.

Wij hebben het dossier van in het begin misschien te ingewikkeld gemaakt, door veel te veel dingen in dezelfde korf te willen nemen. We hebben als we over de verdieping van de Schelde spraken, meteen ook de natuurlijkheid van die rivier willen meenemen. We hebben de Habitatrictlijnen willen respecteren. We wilden weer eens de beste leerling van de Europese klas zijn. Het heeft ons uiteindelijk niets dan ellende en weinig concrete resultaten opge-leverd.

Herinner u, mevrouw de minister, de voorbereidende debatten over de Scheldeverdieping. U was toen gewoon parlements-lid. U hebt die misschien rechtstreeks, misschien zijdelings kun-nen meemaken. De mensen van de rederijen zeiden ons toen al dat we met die 30 centimeter nergens zouden komen. Zij waren vragende partij voor veel meer, maar zouden ons dankbaar zijn als we die vier of vijf drempels al konden realiseren.

Dat is niet gebeurd, omdat we het ons – ik geef het eerlijk toe – te ingewikkeld hebben ge-maakt door alles met alles te willen koppelen. En toch beschikten wij over enkele instrumen-ten om ook van Nederlandse kant respect en vertrouwen af te dwingen. Wij hadden enkele dossiers in handen, en voor een stuk hebben we die nog, om de Nederlanders tot de beste gevoelens te overtuigen.

Wij hadden het loodsenvrdrag. We hebben dat eenzijdig opgegeven, omdat het toen deel uitmaakte van de diplomatieke courtoisie die wij hebben nageleefd, maar de Nederlanders achteraf niet. Wij hebben gezegd: “Goed, we gaan Antwerpen niet meer bevoordelen ten

opzichte van Rotterdam. We gaan het meer dan honderdjarige verdrag eenzijdig opgeven. Wij zorgen ervoor dat jullie en onze loodsen met gelijke wapens in de Scheldelta kunnen aantreden.”

Wij hebben de Nederlanders altijd welwillend terzijde gestaan toen ze vroegen om bepaalde spoorwegtracés voor de internationale spoorwegverbindingen die Europa op dit moment kent. De lijn Brussel-Amsterdam hebben wij aangelegd op de door de Nederlanders gevraagde manier. En wij willen nog verder gaan. Wij willen de Nederlanders, als ik mijn goede collega uit Essen hoor, ook de aansluiting geven die zij vragen voor wat spoorgoederenlijn 11 betreft. Wij willen de Nederlanders een aansluiting geven van hun Westerscheldetunnel op het Vlaamse wegennet ter hoogte van Gent.

Wij zijn altijd een toegeeflijke, inschikkelijke, brave, Vlaamse lamme goedgezak geweest. De Nederlanders hebben die braafheid, die inschikkelijkheid, die lammegoedzakmentaliteit van ons nooit gehonoreerd.

Ik ben een democraat, en besef dat er in een rechtstaat bepaalde principes gerespecteerd moeten worden. De rechterlijke macht heeft altijd voorrang op wat sommige uitvoerende machten kunnen beslissen. Ik heb dan ook begrip voor het feit dat de Nederlanders vandaag zeggen dat er een procedure loopt in dit geschil. Zij willen niet dat hun Zeeuwse poldergronden worden ontpolderd. Er is begrip voor het feit dat de natuurverenigingen tegen deze regeringsbeslissing beroep aantekenen bij het hoogste rechtscollèga, de Raad van State. Daarom is de interne besluitvorming opgeschort.

Wij moeten ons schikken naar wat wij mogen verwachten van de hogere rechtscollèges. Ik betreurt dat. De Nederlanders zijn op dat vlak allemaal kinderen van Hugo Grotius of Hugo de Groot, die destijds als humanist de stelling heeft gelanceerd dat internationale overeenkomsten moeten worden gehonoreerd. *Pacta sunt servanda*, zei Hugo Grotius. In Den Haag zijn er nog veel geestelijke kinderen van deze heer diplomaat en humanist die zegt dat dat dan ook maar moet gebeuren. Er zijn echter evengoed andere Nederlanders die weten dat de handelsbelangen van Rotterdam op dit moment voor hun economie belangrijker zijn dan de handelsbelangen van Antwerpen, Gent of andere Vlaamse havensteden. Zij maken van de huidige politieke en diplomatieke onduidelijke situatie misbruik om hun gelijk te halen.

Mevrouw de minister, op 9 oktober zullen we van de Nederlanders bescheid krijgen, zoals dat heet. We zullen misschien diplomatieke, hopelijk minstens politieke duidelijkheid krijgen over het standpunt dat zij tegenover ons en tegenover u innemen in dit belangrijke dossier.

Mevrouw de minister, hoe is in aanloop van die belangrijke datum het diplomatiek overleg tussen uw diensten, de diensten van de minister-president en de diensten van de minister van Buitenlandse Zaken ten aanzien van de Nederlandse diplomatie verlopen? Welke argumenten hebt u aangehaald om de Nederlanders van ons gelijk te overtuigen? Indien u geen diplomatiek gelijk haalt, bent u dan bereid om op andere diplomatieke manieren alsnog uw gelijk te halen in dit dossier? Ik herinner er u aan dat ook wij een aantal troeven in handen hebben. De nieuwste troef is de kerncentrale in Borssele. Zullen we daarvan gebruik maken? Zullen we een aantal dossiers aan elkaar koppelen om te bekomen waar we internationaalrechtelijk recht op hebben?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, collega's, er is al veel water door de Schelde gevloeid, maar jammer genoeg heeft dat ons nog geen stap dichterbij de Scheldeverdieping gebracht.

In 2005 zijn er vier Scheldeverdragen gesloten met Nederland over de verruiming van de Schelde. De Scheldeverdragen gaan echter ook over de veiligheid tegen overstromingen en over de natuurlijkheid van het Schelde-estuarium. Belangrijke delen van die verdragen gaan over die luiken zonder dat wij daartoe verplicht waren. Dit is een vaak gehoorde misvatting.

Men spreekt over natuurcompensaties of gedwongen veiligheidsmaatregelen, maar daar gaat het niet over. Dat zijn zaken die wij als Vlamingen in goed nabuurschap vrijwillig hebben toegevoegd aan die verdragen, op vraag van Nederland.

Wat de toegankelijkheid betreft, stond in de verdragen dat de eerste spadesteek in 2007 een feit moest zijn. Aan Vlaamse zijde is dat gebeurd. De aftopping heeft plaatsgevonden. In Nederland is men nog steeds in debatten verwickeld en is er nog geen spade in de grond gegaan. Het gaat nog over een elftal drempels die zich op de bodem bevinden. Daar moet nog een uitdieping gebeuren om de toegankelijkheid te garanderen.

Vlaanderen heeft de vier Nederlands-Vlaamse verdragen geratificeerd. In april heeft de Nederlandse regering echter eenzijdig wijzigingen aangebracht. Dat is toch wel verwonderlijk. Volgens mijn juridische kennis moet zo iets in onderling overleg gebeuren. Wij hebben toen gewaarschuwd dat die eenzijdige wijzigingen ons in een moeilijk parket zouden brengen. Het zou wel eens kunnen dat de Nederlandse rechtscollages daar een stokje voor steken. Maar dat was allemaal geen probleem: Vlaanderen moest zich geen zorgen maken.

Nederland is dus geplooid voor de druk vanuit Zeeland. Nederland heeft eenzijdig beslist om bepaalde gedeelten van de verdragen niet uit te voeren. De Hedwigepolder wordt niet onder water gezet en niet teruggegeven aan de natuur. Het gevolg is ons allen bekend: de Zeeuwse Milieufederatie en de Vogelbescherming Nederland zijn naar de Raad van State getrokken en hebben daar in kort geding gelijk gekregen. Ze hebben een voorlopige schorsing van de werkzaamheden bekomen. De Raad van State vond dat er vier evenwichtige verdragen bestonden, maar door het eenzijdig morrelen aan een van de verdragen is het evenwicht voor de natuur niet meer gegarandeerd.

Voor Vlaanderen betekent dat een niet te onderschatten economische rem. De cijfers zijn al genoemd in een debat. In totaal – rechtstreeks en onrechtstreeks – zorgt de Antwerpse haven voor maar liefst 180.000 jobs. Dat is geen onbelangrijk element, zeker in tijden van crisis. Het aandeel van de Antwerpse haven in het bruto binnenlands product van Vlaanderen bedraagt 10,4 procent. Het hoeft – ook voor een niet-Antwerpenaar – geen betoog: wat goed is voor de Antwerpse haven is ook goed voor Vlaanderen en voor België. Vandaar het enorme belang van de bereikbaarheid van die haven en de verdieping van de Schelde tot 13,1 meter, wat meteen een versteviging van de concurrentiepositie zou betekenen.

Dat is de kern van de zaak. Het komt nooit met zo veel woorden aan bod, en Nederland geeft dat ook niet officieel toe, maar het gaat hier om een verdoken manier om de eigen havens te beschermen. Ik durf dat vrak en vrij zeggen, ik ben niet de enige die dat zegt. Het is eigenlijk platte concurrentie. Het is een bevoordelen van de haven van Rotterdam. Men wacht op de finalisering van de Tweede Maasvlakte. Men verdringt de Antwerpse haven en de belangen die Vlaanderen daar heeft.

Europa anno 2009 lacht daar niet mee. Ik heb het de Europese instanties persoonlijk nog niet gevraagd, maar als er geen oplossing komt, zal ik dat op 10 oktober doen. Ik vraag me af of Vlaanderen dat niet eens aan Europa moet vragen. Daar ga ik zo dadelijk verder op in.

Inmiddels zitten we wel met de realiteit dat een uitstel van de verruimingswerken de Antwerpse haven jaarlijks 70 miljoen euro kost. Daarbovenop komen nog de claims die ongetwijfeld zullen volgen. Mediterranean Shipping Company is daar al mee bezig. De rederijen hebben enkele jaren geleden belangrijke beslissingen genomen met het oog op de verdieping in 2009. Aangezien de verdieping niet gerealiseerd is, worden er claims opgesteld. Ze zullen worden bezorgd aan de haven en ze zullen worden verhaald, wij zullen ze niet moeten betalen.

Zowel op lokaal als op Vlaams niveau horen we dat er bedreigd wordt – eindelijk, dat mag stilaan wel eens – met de koppeling van andere dossiers. Zo kwam recent de bouw van de kerncentrale in Borssele aan bod. Nederland heeft laten weten dat de voorbereidende werken reeds ver gevorderd zijn. Die kerncentrale komt op amper 30 kilometer van onze steden te

liggen. Nederland wil de Vlamingen daarbij betrekken, maar zal in elk geval doorgaan met de bouw.

Er is ook nog het dossier van de blusboot op de Westerschelde. Nederland wil een derde blusboot. De Antwerpse haven is – geheel vrijwillig overigens – overgegaan tot onderhandelingen. De haven zal vrijwillig een derde van de kostprijs op zich nemen. Ze doet dat uit goed nabuurschap. Er duiken nog heel wat andere dossiers op. Zo moeten de binnenschepen plots ommetjes maken aan de Antwerpse sluizen. Dat zou komen door werken daar ter plaatse. Ik hoop eigenlijk dat daar een andere reden, een politieke drijfveer achter zit.

We horen ook dreigementen aan Vlaamse zijde. Men haalt bijvoorbeeld het wegenvignet weer uit de kast. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

De aandacht van de pers is zo ondermaats voor dit cruciale dossier, dat ik me als politica begon af te vragen hoe ik de publieke opinie kon wakker schudden. Hoe kan ik de media-aandacht trekken? Hoe kan ik internationale aandacht krijgen? Dat is mij, met alle respect, wel gelukt.

Het wegenvignet werd in 2005 professioneel begraven door toenmalig minister-president Leterme. Federaal minister Leterme is enkele weken geleden trouwens in Nederland geweest en heeft daar een onderhoud gehad met de betrokken ministers. Toen hij terugkwam, zei hij dat we ons geen zorgen moesten maken: het dossier zou worden opgelost. Daarmee kom ik meteen tot een van mijn vragen: wat bedoelde minister Leterme toen hij de profetische verklaring deed dat het dossier wordt opgelost?

Daarnaast is er ook de kwestie van de Nederlandse vrachtwagens die allemaal de Antwerpse haven trachten te bereiken en door Vlaanderen trachten te rijden. Achter de schermen wordt de mogelijkheid geopperd weegbruggen te installeren aan de Nederlandse grens en de exacte asbelasting van die vrachtwagens te meten. Iedereen weet dat een groot deel van het transport daar niet altijd even perfect aan voldoet. Laten we dus eens gaan meten aan de grens hoeveel van die Nederlandse vrachtwagens perfect voldoen aan de wettelijke vereisten en hoeveel niet. Dat zijn dus allemaal dingen die naar voren worden gebracht, gemeenschappelijke dossiers waarmee druk kan worden gezet.

Inmiddels nadert 9 oktober echter, mevrouw de minister. Ik kom tot mijn concrete vragen. Hoe verlopen de contacten tussen de Vlaamse Regering en de Nederlandse overheid over de Scheldeverdieping? Ik heb zonet al het contact tussen de federale overheid en de Nederlanders aangehaald, met minister Leterme die stelde dat we ons geen zorgen hoefden te maken, dat alles in orde komt. Wat is de Vlaamse houding ter zake?

Mevrouw de minister, welke bijkomende maatregelen hebt u genomen om uit deze impasse te geraken, die de toekomstige bereikbaarheid van de Antwerpse haven toch wel hypothekeert? Antwerpen is momenteel de tweede haven van Europa. Wil het dat blijven, dan is die Scheldeverdieping noodzakelijk. Vaak wordt gevraagd of Zeebrugge dat niet kan overnemen, maar de haven van Antwerpen heeft net een unieke positie doordat ze zo diep landinwaarts ligt. De havens in Vlaanderen zijn perfect complementair, lijkt me, maar ze kunnen elkaars rol niet overnemen.

Vindt over dit alles overleg plaats tussen de diverse overheden? Vindt er overleg plaats met Vlaamse collega-ministers en met de federale regering en de lokale overheden? Welke maatregelen – ik heb er daarnet enkele aangehaald – worden overwogen? Worden bepaalde dossiers aan elkaar gekoppeld? We hebben dat in het verleden te weinig gedaan. Dit is het ogenblik om het wel te doen. We hebben een aantal dossiers waarmee we de druk kunnen opvoeren. Laten we dat alstublieft doen.

Behoort het zetten van juridische stappen door Vlaanderen tot de mogelijkheden? We weten allemaal dat we een klacht zouden kunnen indienen bij het Hof van Justitie. Ik heb ook weet van een brief die Europarlementsleden hebben gestuurd aan de Europese Commissie, waarin

heel nadrukkelijk de mening van dat orgaan wordt gevraagd. Hoe wordt na 9 oktober omgegaan met het niet-reageren van Nederland? Zullen we ter zake een beroep doen op de Europese instanties en hun vragen wat anno 2009 wordt gedacht over een dergelijke, totaal achterhaalde vorm van protectionistisch gedrag ten aanzien van de eigen havens?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder, even voor de duidelijkheid, het wegenvignet is volgens mij in 2007 begraven door de heer Leterme, en niet in 2005. Dat is dus veel later gebeurd.

Mevrouw Annick De Ridder: Dat was een slip of the tongue.

De voorzitter: Dat stelt u nu, maar ondertussen is het toch maar weer gezegd. *(Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé/Gelach)*

Ik ben minister Muyters niet. *(Gelach/Opmerkingen)*

Nu u het toch vraagt, ik heb minister Muyters gisteren een sms gestuurd waarin ik zei dat het Vlaams Parlement hem een cursus inleiding tot de wiskunde aanbiedt. Hij heeft daar gisteren op gereageerd, met de mededeling dat hij daar heel graag op wil ingaan. *(Gelach)*

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ik heb ook nog goed nieuws te melden. Ik was gisteravond nog op een diner van Voka Limburg met minister Muyters. Het was heel lekker. Meestal krijgt de gast daar ook nog wat Limburgse streekproducten mee, maar de Voka-voorzitter heeft gemeend hem ditmaal een rekenmachine te moeten overhandigen. *(Gelach)* Dat is dus meteen opgelost.

Mevrouw de minister, zelf heb ik jarenlang in Nederland gewoond en gewerkt. Ik moet u zeggen dat ik met heel veel frustratie en met lede ogen heb zitten bekijken hoe de twee bevriende landen elkaar de jongste tijd behandelen. Dat is niet uw schuld, maar Vlaanderen wordt toch wel met een kluitje in het riet gestuurd. De zoveelste Nederlandse belofte blijkt een loze belofte te zijn. Diverse bewindslui aan Nederlandse zijde laten keer op keer uitschijnen dat ze het verdrag met Vlaanderen zullen uitvoeren, en dan komen ze daar kort nadien weer op terug, of er is een andere minister die een tegenovergestelde stelling inneemt. Het is duidelijk dat we dat niet langer kunnen aanvaarden.

Ondanks een reeks werkbezoeken, naar ik aanneem van uzelf, maar zeker ook van minister Leterme, aan de Nederlandse collega's, ondanks het feit dat de minister-president de ambassadeur op het matje heeft geroepen, ondanks herhaalde protesten uit Vlaanderen, blijven uw Nederlandse ideologische zielsgenoten van het CDA keer op keer verdragingsmanoeuvres uitvoeren. Ik denk trouwens dat die tête-à-têtes niet zo goed lukken. Hetzelfde geldt voor de tête-à-têtes die de minister-president probeert rond te krijgen met kanselier Merkel, ook een christendemocrate. LDD is ervan overtuigd dat Vlaanderen zich in die contacten met Nederland een klein beetje te onderdanig en te mak opstelt. Nogmaals, ik heb daar bijna twaalf jaar gewerkt en er een dikke twee jaar gewoond. Ik zou een andere aanpak tegenover de Nederlanders willen voorstellen. De heer Penris heeft er eigenlijk al naar verwezen. Ik denk inderdaad dat u de Nederlanders enigszins verkeerd aanpakt. In die zin is het voor een stuk wel de schuld van de Vlaamse Regering.

Recent verklaarde de minister-president dat de kleine lettertjes in de overeenkomst niet kunnen worden gebruikt om de aangegane engagementen niet uit te voeren. Dat was een reactie op een stelling van de Nederlandse minister, die inderdaad zei dat Vlaanderen de kleine lettertjes blijkbaar niet goed had gelezen en dat we niet over een verweermiddel beschikten om Nederland te dwingen het verdrag uit te voeren.

Mevrouw de minister, ik heb het verdrag nu ook eens grondig gelezen. Ik volg eigenlijk wel de stelling van de minister-president. In deze context had ik echter wel graag een antwoord op een aantal vragen. Kunt u me duiden wat die 'kleine lettertjes' van het verdrag en van de overeenkomst eventueel zouden kunnen zijn, evenals de draagwijdte waar uw Nederlandse collega naar verwijst? Hebt u informatie gekregen van uw Nederlandse collega over wat

precies wordt bedoeld? Welke middelen zult u aanwenden om de Nederlanders te dwingen deze overeenkomst na te leven? Gaat u hierbij over tot juridische acties, zoals daarnet ook al werd gesuggereerd? Zo ja, riskeert Vlaanderen dan niet dat een dergelijke procedure nog meer tijd zal vergen en tot verder uitstel zal leiden? Of zult u andere middelen aanwenden om Nederland onder druk te zetten? Denkt u aan tegenmaatregelen? Zo ja, welke? In de media heeft de Antwerpse haven laten weten dat ze een schadevergoeding eist. Hebt u, als vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering, als een van de verdragspartijen, de intentie om dat ook te doen om de voor Vlaanderen verloren baten te compenseren? Mevrouw De Ridder heeft daarnet op iets gealludeerd. Ik had graag uw mening daarover gehoord. Bent u van oordeel dat, zowel met betrekking tot de uitdieping van de Westerschelde als de reactivering van de IJzeren Rijnverbinding, Nederland via vertragingsmanoeuvres tijdsvoordeel tracht te creëren voor de eigen haven van Rotterdam die, in tijden van crisis, haar marktaandeel wil uitbreiden ten koste van de Vlaamse havens? Is dat ook uw visie? Zult u dan in de Europese context de gepaste maatregelen nemen? Is de Vlaamse Regering bereid om Nederland nog verder uitstel te verlenen indien zou blijken dat de Nederlandse regering op 9 oktober opnieuw geen definitieve beslissing neemt? Zoals u weet, moet dit verdrag uitgevoerd zijn tegen het einde van het jaar.

De voorzitter: De heer Sintobin had een vraag ingediend in verband met de uitbreiding van het natuurreservaat het Zwin in Knokke-Heist. Indirect heeft die vraag ook te maken met dit dossier. We hebben afgesproken dat hij zijn vraag aan de interpellaties kan koppelen.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik heb in elk geval een goede suggestie gehoord van een interpellant, namelijk om van Zeebrugge de eerste haven in Vlaanderen te maken. *(Opmerkingen)*

Maar dan zitten we natuurlijk nog opgescheept met het Schipdonkkanaal. *(Gelach)*

Mijnheer de voorzitter, ik wil u toch danken omdat ik me hier met mijn vraag om uitleg mag aansluiten. Een aantal collega's vroegen me daarnet al wat het natuurreservaat het Zwin te maken heeft met de verdieping van de Westerschelde. Ik zal dat in het kort proberen duidelijk te maken. Vooraleer ik daarover begin, moet het me toch van het hart dat ik wat verbaasd was over de vraag wie nu uiteindelijk bevoegd was over dit onderwerp, maar ook over het feit dat u dit thema inschatte als een lokaal dossier. Bij het begin van de legislatuur wil ik van de gelegenheid gebruik maken te zeggen dat het niet is omdat een dossier betrekking heeft op West-Vlaanderen dat het de facto een lokaal dossier is.

De heer Carl Decaluwe: Goed gezegd!

De heer Stefaan Sintobin: Het Zwin is een van de belangrijkste natuurtoeristische trekpleisters aan de Vlaamse kust. Het reservaat is bekend tot ver buiten onze landsgrenzen. Er bestaat zelfs zoiets als een Internationale Zwincommissie. Tijdens de vorige legislatuur werden hier verscheidene vragen over het Zwin ontvankelijk verklaard door de vorige commissievoorzitter, de heer van den Abeelen, die nochtans niet bekend stond als een van de meest soepele voorzitters.

Voor bepaalde aspecten van mijn vraag kan er discussie zijn over wie uiteindelijk bevoegd is voor welk onderdeel. Ik denk daarbij aan de Grondenbank, waarvoor uiteindelijk Leefmilieu bevoegd is. Maar, mijnheer de voorzitter, het is het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) dat trekker is voor dit dossier.

Het Zwin is al sinds langere tijd bedreigd door verzanding. De invloed van het getij is te zwak om het aangevoerde zand weer weg te spoelen. Dat is de reden waarom de Internationale Zwincommissie al in 2003 had voorgesteld om 120 hectare te ontpolderen. Dit voorstel werd later meegenomen als een van de natuurprojecten in de Ontwikkelingsschets 2010 voor

het Schelde-estuarium. Het werd later ook opgenomen in het Vlaams-Nederlandse Verdrag van 2005, dat hier al meermaals ter sprake is gekomen.

Hiermee is het voor iedereen duidelijk waarom deze vraag gekoppeld is aan de interpellaties over de uitdieping van de Westerschelde.

Mevrouw de minister, op 13 maart besliste de Vlaamse Regering, of u, om, gevolg gevende aan het advies van de Internationale Zwincommissie en aan de Scheldeverdragen, en rekening houdend met de aanbeveling van het internationaal MER (milieueffectenrapport), het Zwin uit te breiden met 120 hectare van de Willem-Leopoldpolder, door de internationale dijk landinwaarts te verplaatsen. Het gevolg hiervan was en is dat vruchtbare poldergronden werden opgeofferd voor natuurcompensatie en dat heel wat landbouwers bedreigd werden en worden met onteigening, wat uiteraard leidde tot hevig protest van de betrokkenen.

Diezelfde landbouwers voelen zich nu gesterkt door de beslissing van de Raad van State in Nederland om de verdere verdieping voorlopig te schorsen, en ook zij bereiden zich juridisch voor om na de definitieve beslissing in Nederland, naar de Raad van State te stappen.

De landbouwers zijn bovendien niet te spreken over de communicatie van de Vlaamse overheid. Volgens de betrokken landbouwers werden ze na de beslissing van de Vlaamse Regering in maart 2009 tot dusver door niemand van de Vlaamse overheid gecontacteerd, wat natuurlijk voor heel wat onrust zorgt. Bij de misnoegde landbouwers klinkt het als volgt: “Mooie brochures presenteren over de uitbreiding van het Zwin, dat kunnen ze blijkbaar wel”.

Vandaar, mevrouw de minister, mijn voor de hand liggende vragen. Wat is de actuele toestand van dit dossier? Hoe zit het met het gewestelijk RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan) dat de grenzen van het project dient vast te leggen? Is er al definitief beslist over de ligging van de nieuwe dijk? Wordt de dijk opgenomen in de 120 hectare? Hoe zit het met het MER dat naar aanleiding van het GRUP moet worden opgemaakt?

En – dit is misschien het belangrijkste voor de betrokken landbouwers – hoe zit het met het aangekondigde tijdsplan? Wordt dit behouden, of hangt alles af van de verdere ontwikkelingen in het dossier van de Scheldeverdieping? Hoe zit het met de communicatie ten aanzien van de betrokken landbouwers?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat er bij de totstandkoming van de verdragen met Nederland aanvankelijk twee scholen waren. Er was de school van, laat ons zeggen, professor Eric Van Hooydonk, ook gevolgd door de heer Penris, die stelde dat het scheidingsverdrag van 1839 ons al een vrije doorgang garandeert, dat we op onze strepen moeten staan en onze historische rechten moeten afdwingen, dat we helemaal niet over nieuwe verdragen met Nederland hoeven te onderhandelen en dat we zeker dit dossier inzake de toegankelijkheid niet moeten koppelen aan andere dossiers inzake natuurlijkheid, veiligheid en noem maar op.

De andere school was de school waar volgens mij de meeste politici toe behoorden. Die stelde dat het verdrag van 1839 nodig was in die tijd en zeker niets te vroeg kwam, maar dat de context sindsdien geëvolueerd is en ook Vlaanderen belang heeft bij een gezond Schelde-estuarium, dat ook in Vlaanderen het Zeescheldebekken beschermd moet worden tegen overstroming, iets dat ook ingrepen in Nederland vereist, en dat we ons dus collectief moeten bezinnen over een langetermijnvisie op de ontwikkeling van het estuarium.

Het is de laatste school die het heeft gehaald en die na lang overleg met alle betrokken stakeholders gekomen is tot een gezamenlijke langetermijnvisie op de ontwikkeling van het estuarium, en die vertaald is in een ontwikkelingsschets die aangeeft welke maatregelen op korte termijn moeten worden genomen om het estuarium te verbeteren op het vlak van veiligheid,

toegankelijkheid en natuurlijkheid. De afspraken van de ontwikkelingsschetsen werden ook in de verdragen met Nederland gegoten.

Mevrouw de minister, ik vind dat we de verdragen moeten respecteren. We moeten de volledige verdragen, alle verdragen en alle afspraken die daarin werden gemaakt, onverkort afdwingen van Nederland – *pacta sunt servanda*. Ik denk niet dat we in de val mogen trappen om de verdieping opnieuw los te koppelen van de natuurmaatregelen, de maatregelen op het vlak van de beveiliging tegen overstromingen en dergelijke meer.

Als we het verdiepingsproject zouden loskoppelen van de rest via een noodwet in Nederland of wat dan ook, dan zullen we nooit de toets van de Europese Natuurbehoudswetgeving kunnen doorstaan. Dan zal zo'n noodwet in Nederland opnieuw het slachtoffer worden van een uitspraak van de Nederlandse Raad van State en opnieuw het geheel doen wegzinken in een juridisch moeras.

Wij hebben overigens ook alle belang bij het creëren van meer ruimte in de rivier. De wetenschappers hebben ons aangeleerd dat het creëren van meer bergingsruimte voor het water in het estuarium er ook voor zorgt dat het overstromingsrisico stroomopwaarts, met andere woorden in Vlaanderen, zal afnemen en dat we op die manier de getijdenenergie kunnen breken of met andere woorden het Zeescheldebekken beter kunnen beveiligen tegen overstromingen. Het gaat nu dus niet op dat we zeggen aan Nederland: "Laat de rest maar vallen, als we onze verdieping krijgen, dan is het voor ons al goed". Het tegendeel is waar, want op die manier zouden we in een juridisch moeras verzeilen en het niveau van de beveiliging tegen overstromingen in Vlaanderen verder afbouwen.

We moeten dit dossier niet aan andere dossiers koppelen. We hebben lang genoeg met de Nederlanders over dit dossier overlegd. Laat ons de andere dossiers – de kerncentrale van Borssele, het kanaal Gent-Terneuzen – hierbuiten houden. Laat ons de Nederlanders aanspreken op hun goed nabuurschap en op hun beleidsverantwoordelijkheid die ze zouden moeten opnemen, en laat ons hen overtuigen en desnoods ook onze rechtsmiddelen uitputten om hen ertoe aan te zetten om de verdragen – niets meer maar ook niets minder dan de volledige verdragen – ten uitvoer te brengen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer Penris noemde mij zijn goede collega uit Essen, waarvoor mijn waardering. Wij zijn enkel voorstander van lijn 11 voor wat betreft de verbinding met Rotterdam. Wanneer men, zoals de Nederlanders, enkel een verbinding met Vlissingen wil, dan zijn we daar geen voorstander van. Enkel als alternatief voor lijn 12, als het vrachtverkeer via lijn 11 zou kunnen passeren en zich in die richting tussen Antwerpen en Rotterdam zou kunnen verplaatsen. Dat ter verduidelijking.

De heer Martens heeft al de hele geschiedenis van de Westerscheldeproblematiek gegeven. Ik moet dat dus niet meer doen. We houden ons daar al lang mee bezig. Ook de heer Martens, destijds nog in een andere functie, is daar heel sterk bij betrokken geweest. We keken daarbij niet alleen naar de verdieping maar ook naar de natuurlijkheid en de veiligheid. Het is op vraag van Nederland dat dat allemaal samen is bekeken. De onderhandelingen waren moeilijk en langdurig. Om een omelet te maken, moet je eieren breken. De vraag van de heer Sintobin geeft aan dat het ook bij ons niet evident is om goede landbouwgrond in natuur om te zetten. Dat ligt in Nederland ook moeilijk. In 2005 hadden we daarover, goed wetende wat de consequenties waren, een verdrag gesloten waar dat uitdrukkelijk in staat. Ik begrijp dat men zich soms afvraagt of we dat allemaal zullen bereiken. Maar wanneer je niet meer mag geloven dat een staat – niet een bananenrepubliek maar een fatsoenlijke staat – zich houdt aan het uitvoeren van gesloten verdragen, die men finaal, zij het met wat trekken en sleuren, ook in het parlement heeft goedgekeurd, dan is het de vraag of de internationale betrekkingen op een fatsoenlijke manier verlopen.

Ik zie soms een grote parallel tussen dit dossier en een ander dossier (de Oosterweelverbinding), waar we ook dachten dat er een duidelijke afspraak was en waar men goed wist dat men, om die omelet te maken, eieren moest breken. Daar hebben we gezien dat vlak voor de realisatie, onder druk van een moeilijke publieke opinie, van actiegroepen en een achterban, mensen hun kar draaien en plots een andere houding aannemen. Ik krijg dezelfde déjà vu.

Mevrouw de minister, laat ons hopen dat de Nederlandse regering verstandig is op 9 oktober en zich houdt aan de uitvoering van het verdrag. Ik hoop ook dat de Vlaamse Regering zich voorbereidt op een negatieve uitkomst. Dat moet men voor mij nog niet vandaag zeggen, ik wil niet dat men de zaken daardoor zou bemoeilijken. Maar ik hoop toch dat we de 'day after' voorbereiden en dat we, mocht het verkeerd aflopen, de dag nadien al zullen weten hoe er zal worden gereageerd.

De heer Jan Peumans: Aansluitend bij wat de heer Penris, mevrouw De Ridder en de heer Caluwé zegden: bij de bespreking, toen nog met de minister van Openbare Werken Kris Peeters, hebben een aantal leden gewaarschuwd dat we, als we met Nederlanders samenwerken, er altijd voor moeten zorgen dat we onze zakken dichthouden. Zo hebben we het toen ongeveer uitgedrukt. Het is altijd hetzelfde, bij alle contracten met de Nederlanders. Voor de IJzeren Rijn zijn we naar een internationaal arbitragehof moeten gaan om gelijk te krijgen. En nu hebben we de spoorverbinding nog niet want ze proberen weer op andere manieren stokken in de wielen te steken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik geef u in drie woorden de oplossing: "Pacta sunt servanda." Iedereen in deze commissie spreekt dezelfde taal. Ik heb geen dissonante klanken gehoord. Behalve dat er een paar zijn die zeggen dat we moeten koppelen aan andere dossiers en anderen die zeggen dat we dat niet moeten doen. Als je koppelt aan andere dossiers, dan is het nog maar de vraag aan welke want je moet vermijden dat Nederland dan weer koppelt aan een ander dossier, en uiteindelijk heb je een trein zonder dat je sporen hebt.

Ik zal hier geen tien bladzijden geschiedenis geven, maar ik wil toch, heel kort, een paar dingen meegeven die dit verdrag en wat erin staat, verduidelijken.

We staan voor een derde Scheldeverdieping. De heer Penris heeft daarnet al aangehaald wat nu te gebeuren staat. Het gaat om een uitdieping van enkele tientallen centimeters. De Nederlanders aarzelen echter. Die uitdieping moet ervoor zorgen dat voor schepen met een diepgang van 13,10 meter een getijdenonafhankelijke vaart kan worden gegarandeerd. Dat is niet exponentieel. Dat is niet de maximale diepgang. Er zijn schepen met een grotere diepgang. De uitdieping moet er gewoon voor zorgen dat schepen met een diepgang van 13,10 meter hier tijdens hoogtij en laagtij kunnen doorvaren.

Dit betekent niet dat we de bodem van heel deze arm van de Schelde moeten uitdiepen. We moeten gewoon een paar ondiepe plekken wegwerken. Op Nederlands grondgebied gaat het om negen ondiepe plekken. In de Beneden-Zeeschelde; op Vlaams grondgebied, gaat het om twee ondiepe plekken. In totaal moeten, met andere woorden, elf ondiepe plekken worden weggewerkt. In de Beneden-Zeeschelde moet tevens de vaargeul wat worden verbreed.

Die verruiming staat trouwens niet op zich. Haast alle aanwezigen hebben al aangehaald dat ze deel uitmaakt van een groter plan, met name de Schelde-ontwikkelingsschets 2010. Dat plan is niet zomaar uit de lucht komen vallen. Het is door een technische commissie opgesteld. De Nederlandse overheid en de Vlaamse overheid maakten deel uit van deze commissie. Dit plan is niet opgesteld door een of andere professor die plots met een idee kwam. We hebben een commissie samengesteld. Die commissie heeft beslist wat we moeten doen om de toekomst van het estuarium te verzekeren.

Op basis van de Schelde-ontwikkelingsschets 2010 zijn in totaal 26 projecten ontwikkeld. Die maken hier allemaal deel van uit. Dit brengt me bij de vraag van de heer Sintobin.

– *De heer Dirk de Kort, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De vraag van de heer Sintobin heeft mijn kabinet deze voormiddag, om kwart over elf, bereikt. We hebben geprobeerd een pakket samen te stellen. Aangezien het dossier een combinatie van de bevoegdheid voor het leefmilieu en voor het havenbeleid inhoudt, hebben minister-president Peeters en ikzelf het destijds samen geagendeerd.

Het verdrag is sinds 1 oktober 2008 van kracht. De bepalingen inzake de Scheldeverdieping zijn bijzonder duidelijk. Een van deze bepalingen stelt dat de werken aan de negen drempels op Nederlands grondgebied ten laatste eind 2007 van start moesten gaan. Op die manier moest de Nederlandse overheid ervoor zorgen dat de verdieping uiterlijk tegen het einde van dit jaar een feit zou zijn.

Aan dit verdrag zijn uiteraard heel wat zaken voorafgegaan. Zo is een grensoverschrijdend milieueffectenrapport opgesteld. In Vlaanderen zijn de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning tijdig verleend en zijn de werken op 21 december 2007 van start gegaan.

In Nederland is wat langer gewacht. Op 9 juli 2008 heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een tracébesluit in verband met de verruiming van de vaargeul genomen. Tegen dit besluit, dat ter inzage is voorgelegd, zijn een aantal beroepen aangetekend. Belangrijker is dat de vergunningen zijn aangevraagd en dat op 15 december 2008 ontwerpuitvoeringsbesluiten zijn gepubliceerd.

Op 17 april 2009 heeft de Nederlandse regering echter een nieuwe beslissing genomen. Het gaat hier om het zogenaamde ‘dubbelbesluit’, waarin wordt afgestapt van een in het verdrag zeer duidelijk omschreven bepaling, met name de ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder. Dit staat zwart op wit in het verdrag. De Nederlandse regering heeft door middel van een kabinetsbesluit besloten dat ze dat op een andere manier wil aanpakken. Ze wil het anders doen dan oorspronkelijk was gepland.

In het dubbelbesluit staat dit alles geformuleerd op een manier die de deur voor ons natuurlijk niet helemaal sluit. Er staat namelijk duidelijk dat de Nederlandse regering het anders wil doen tenzij zou blijken dat er in het kader van de Europese regelgeving onoverkomelijke bezwaren zouden zijn.

Ondertussen heeft de Nederlandse Raad van State zich over de hangende beroepen tegen het tracébesluit uitgesproken. Het kabinetsbesluit betekent dat het geweer plots van schouder wordt veranderd. Dit geldt dan vooral voor de uitvoeringswijze. Volgens de Nederlandse Raad van State is het niet helemaal zeker dat deze wijziging ertoe zal leiden dat de negatieve effecten er niet zullen zijn. De Nederlandse Raad van State houdt hierbij uiteraard rekening met het feit dat het geweer enigszins van schouder is veranderd.

De vraag is nu wat het echte verschil is tussen een gewone ontpoldering en de andere aanpak in het kabinetsbesluit. De Nederlandse overheid wil de Hertogin Hedwigepolder niet onder water zetten. Ze wil wel een aantal andere buitendijkse maatregelen treffen. De kostprijs van die werken kan ze nog niet inschatten. Heel wat zaken zijn nog niet bekend.

Voor de volledigheid wil ik er nog op wijzen dat de Europese Commissie haar oog ook op dat kabinetsbesluit heeft laten vallen. Op 1 juli 2009 heeft de Europese Commissie de Nederlandse administratie een brief geschreven. In die brief laat de Europese Commissie zich bijzonder kritisch uit over het alternatief. Ze stelt tevens een aantal concrete vragen. Hoewel iedereen die brief misschien al heeft gezien, heb ik voor iedereen een exemplaar meegebracht. Tot op heden is die brief nog niet beantwoord.

Om evidente redenen kunnen de verdiepingswerken op dit ogenblik nog niet van start gaan. Er is immers nog geen beslissing ten gronde. De Nederlandse Raad van State heeft enkel een schorsingsbeslissing genomen. Een uitspraak ten gronde wordt tegen januari 2010 verwacht. Intussen bevinden we ons in een impasse die bijzonder onaangenaam is.

Wat heeft men in Nederland eigenlijk beslist? Er is het alternatief van de buitendijkse maatregelen. De Nederlandse regering heeft beslist hierover een onderzoek te laten doen. Hebben ze voldoende kans op slagen? Men heeft een studiebureau aangesteld dat op korte termijn – op 2 oktober zou het onderzoek afgerond moeten zijn – het alternatief van de buitendijkse maatregelen moet valideren. Men moet dus tot een besluit komen of het kan of niet kan. Op 9 oktober zou de Nederlandse regering zich definitief uitspreken over het feit of men zich bevindt in scenario één of scenario twee: ofwel wijst het validatieonderzoek uit dat de buitendijkse maatregelen kunnen, ofwel wijst het onderzoek uit dat ze niet kunnen.

De heer Penris en mevrouw De Ridder hadden een vraag over de geschillenprocedure. Vanaf het moment dat de Nederlandse Raad van State op 28 juli 2009 zijn uitspraak heeft gedaan, zijn er contacten geweest tussen Nederland en Vlaanderen. Er is telefonisch contact geweest tussen de twee ministers-presidenten, Jan Pieter Balkenende en Kris Peeters. Er is ook contact geweest met mijn Nederlandse ambtsgenote Gerda Verburg, bevoegd voor Landbouw en Leefmilieu. Dat zijn niet helemaal mijn bevoegdheden, maar elke regio heeft een coördinerend minister aangeduid. Er zijn contacten geweest over de draagwijdte van die uitspraak en over wat het Nederlandse kabinet met die uitspraak zou doen.

Vervolgens heeft de minister-president op 13 augustus de Nederlandse ambassadeur ontboden. Er is een gesprek geweest waarvan de minister-president verslag heeft uitgebracht. Hij zei dat het positief en constructief was verlopen en dat de hoogdringendheid van het dossier nog eens op de agenda is geplaatst. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de minister-president laten weten dat Vlaanderen zich genoodzaakt ziet om de geschillenbeslechtsingsprocedure volgens artikel 10 van het verdrag, toe te passen. De brief is overhandigd. Dit betekent dus dat de procedure voor de geschillenbeslechting is opgestart. Juridisch is dit een belangrijk moment.

Bij een geschillenbeslechting kan je niet zomaar telefoneren naar twee experts en vragen dat die volgende week beslissen. Het verdrag voorziet in een procedure. Op het moment dat je laat weten dat je zo'n procedure wilt opstarten naar aanleiding van een feit, begint een periode van dialoog die zes maanden duurt. Kunnen we vermijden dat die scheidsrechterlijke procedure wordt opgestart? Zowel minister-president Balkenende als collega Verburg hebben zeer nadrukkelijk aan Kris Peeters en mezelf laten weten dat Nederland absoluut wil vermijden dat het scheidsgerecht effectief zou moeten worden geïnstalleerd. Dat zou dus in februari 2010 kunnen zijn.

Wat is er intussen nog gebeurd? Op 26 augustus heeft de federale minister van Buitenlandse Zaken Yves Leterme, naar aanleiding van een kennismakingsbezoek bij zijn collega Maxime Verhagen, het dossier besproken. Maxime Verhagen heeft een aantal zeer vreugdevolle uitspraken voor Vlaanderen gedaan. Minister Leterme is vervolgens ook op gesprek geweest bij minister-president Balkenende. Op 11 september heb ik na de Nederlandse ministerraad contact gehad met minister Verburg. Minister Verburg heeft toen gezegd dat er nog geen beslissing was genomen en gevraagd om geduld te hebben tot 18 september, wanneer men er opnieuw zou over spreken. Op 18 september is er opnieuw contact geweest, niet alleen tussen de twee ministers-presidenten, maar ook tussen minister Verburg en mezelf. Onze Nederlandse collega's hebben toen aangekondigd dat zij de validatiestudie hebben besteld. Ik heb toen gevraagd of het een studie betrof die een jaar zou kunnen aanslepen. Ze hebben verzekerd dat het geen autonoom eigen onderzoek is, maar een validatie van wat in Nederland al bekeken is door een extern bureau. De resultaten zouden er moeten zijn op 2 oktober. Dan moet er nog een week gediscussieerd worden en op 9 oktober wordt erover een beslissing genomen. Zo is men op die datum van 9 oktober gekomen.

Ik bevestig nogmaals dat in dat gesprek zeer nadrukkelijk opnieuw door minister Verburg bevestigd is dat men absoluut niet wil dat dat scheidsgerecht moet worden ingesteld. Dat werd dus nog een keer duidelijk gemaakt.

Minister Verburg heeft op 18 september ook een brief geschreven aan de Nederlandse Tweede Kamer, die ik bij me heb. Daarin legt ze de validatiestudie uit alsook de timing. Ze schrijft ook dat de Nederlandse regering een grote waarde hecht aan een goed nabuurschap en de hechte betrekkingen met het Vlaamse Gewest en dat alle inspanningen erop gericht zijn om “overeenstemming met Vlaanderen te bereiken en een arbitrageprocedure te voorkomen”. Lees: instelling van een scheidsgerecht. We gaan er allemaal van uit – het staat op papier, het is bevestigd – dat als men op 9 oktober een beslissing moet nemen, men ook expliciet rekening zal houden met deze bezorgdheid als men een keuze maakt.

– *De heer Jan Peumans treedt als voorzitter op.*

Mijnheer Penris, u stelt de vraag wat de beslissingen zijn die op de Vlaamse ministerraad van 11 september zijn genomen. Er zijn dan geen beslissingen genomen. De Vlaamse Regering heeft het dossier besproken, zoals dat al vaker gebeurde. De stand van zaken is besproken, er is meegedeeld wat de houding is en nadien is er verslag uitgebracht over de datum van 9 oktober. Er zijn veel mensen die hebben gevraagd wat we gaan doen. In het verleden heb ik vaak dergelijke vragen gekregen. Ik kan niet het hele palet van mogelijke maatregelen overlopen. Na 9 oktober zullen ook hier knopen moeten worden doorgehakt. We hebben wel binnen de Vlaamse Regering de afspraak gemaakt om de dialoog, zoals die moet worden gevoerd, verder te voeren en om 9 oktober als scharniermoment te beschouwen.

Mevrouw De Ridder vraagt wat we al hebben gedaan om de druk op te voeren. Mevrouw De Ridder, u zegt terecht dat we iets moeten doen en dat het dossier in de publieke opinie moet komen. Ik meen dat het dossier de laatste weken zeer fel in de publieke opinie is geweest door allerhande acties en evenementen. De belangrijkste stap die gezet is door de Vlaamse Regering is de ontmoeting met de ambassadeur en de overhandiging van de brief, waarbij de scheidsrechterlijke procedure zijn startschot heeft gekend. Hadden we dat niet gedaan en gewacht tot 9 oktober, dan zaten we nu in een situatie dat we er nog eens zes maanden bij zouden moeten tellen. Van zodra de schorsingsuitspraak van de Raad van State er is gekomen, is er heel weinig tijd verloren gegaan. We vonden dat het genoeg was geweest en we hebben de procedure opgestart.

Mijnheer Vereeck, u zegt dat er een heel palet van tegenmaatregelen kan worden genomen. Laat me duidelijk zijn. We hebben ons gefocust op het laten lopen van de geschillenprocedure. We zijn daar heel kordaat in: dat gaat door tot 9 oktober. Er is wel dialoog. Er is uitvoerig, zowel door mezelf als door andere mensen, druk op de ketel gezet en nog eens gewezen op het belang van dit dossier.

Met het koppelen van dossiers meen ik dat we voorzichtig moeten zijn. Mijnheer Vereeck, u hebt een vraag gesteld over de kleine lettertjes. Het hangt ervan af hoe goed uw ogen zijn, maar voor mij zijn die letters allemaal even groot. Ik vind het goed dat u die vraag stelt. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Ik denk wel dat ik weet waarover minister Verburg het heeft. Ik heb hier het verdrag. De letters zijn niet zo groot. Ik wil u één artikel niet onthouden. Het is een zeer gedetailleerd verdrag. Ik heb al verdragen gelezen die gehuld zijn in een flou artistieke, dit is niet zo. Het is een zeer duidelijk verdrag waar zelfs een technische bijlage bijgevoegd is over op welke manier er moet worden verdiept. Het kan niet veel duidelijker zijn. De Hedwigepolder staat er ook in met zoveel woorden.

In artikel 4, 8ste lid staat: “Ter verwezenlijking van de in Artikel 3 omschreven projecten en werken binnen de aldaar bepaalde partijen zullen de Verdragsluitende Partijen: (a) op de meest efficiënte wijze toepassing geven aan de interne wetgeving voor de administratieve voorbereiding van de uit te voeren projecten en werken.” Vlaanderen heeft dat denk ik wel gedaan op de meest efficiënte wijze. Ik vervolg: “(b) alle nodige bestuurlijke besluiten, waaronder die met betrekking tot plannen en vergunningen, tijdig nemen; en (c) in het algemeen al

het nodige doen zodat de aangegeven afspraken en termijnen binnen het internwettelijk en Europees kader en met een goede zorg en zorgvuldige besluitvorming worden geëerbiedigd.”

Deze lettertjes zijn voor mij zeer duidelijk. De Vlaamse overheid en de Nederlandse overheid moeten zeer zorgvuldig, efficiënt en vlug ervoor zorgen dat de interne regelgeving wordt gevolgd. Als minister Verburg in een persbericht laat optekenen dat de kleine lettertjes zeggen dat er nog internrechterlijke procedures moeten worden gevolgd, is dat alleen maar evident. Ook dat er arresten kunnen komen, is evident. Maar wat er niet bij wordt gezegd, is dat er op een bepaald moment een kabinetsbesluit wordt genomen, waardoor voor de uitvoering wordt afgeweken van wat uitdrukkelijk in het verdrag staat. Als men met de kleine letters bedoelt dat de procedures moeten worden gevolgd, is mijn reactie dat het eigenlijk heel duidelijk was welke weg er moest worden gevolgd.

Zijn dit nu vertragingsmanoeuvres van Nederland? Is dit een bevoordeling van de haven van Rotterdam? Indien dat zo zou zijn en indien dat bewezen kan worden, loopt men Europees-rechtelijk sowieso tegen de lamp. Je kunt dat niet doen. Omgekeerd: indien wij maatregelen zouden nemen waarbij de Antwerpse haven bepaalde voordelen krijgt en we dat zouden koppelen met Nederland, zouden wij ook tegen de lamp lopen.

Als dat allemaal kan worden bewezen, zullen wij uiteraard ageren. Maar ik kan mij alleen maar uitspreken over wat ik nu gehoord heb. Ik denk dat ze het signaal zeer duidelijk begrijpen. We zitten hier met een duidelijk, op zichzelf staand verdrag met betrekking tot de uitvoering. Laten we alstublieft proberen om dat ook uitgevoerd te krijgen. Maar ik heb ook zeer goed begrepen, mijnheer Penris, welke boodschap u mij wilde geven.

Mijnheer Vereeck, u stelde enkele vragen in verband met de geleden schade. Ten eerste heb je de schade die kan worden berekend. In het voorbereidingstraject is er al een maatschappelijke kosten-batenanalyse gemaakt. Ik kan dus meteen zien of er potentiële schade is, los van de claims waar mevrouw De Ridder naar verwijst. Dat is allemaal gevalideerd door het Nederlandse Planbureau, waardoor je een heel mooie cijfermatige berekening krijgt van de baten die Vlaanderen misloopt door het feit dat de verdieping er nog niet is. Ik heb ooit het cijfer van 141 miljoen euro gelanceerd. Ook de minister-president heeft dat intussen gedaan. Dat is geen nattevingerwerk. Dat cijfer vloeit voort uit de maatschappelijke kosten-batenanalyse die opgemaakt en gevalideerd is door het Nederlandse Planbureau.

Mevrouw De Ridder, ik lees ook dat een aantal bedrijven investeringen hebben gedaan die rekening houden met een verdieping. Het is belangrijk dat die klachten bekend zijn. We zullen zien wat daar allemaal mee zal gebeuren. Ook wat die zaken betreft, zal 9 oktober voor ons een zeer belangrijk moment zijn.

Ik kom tot de koppeling met het dossier van het Zwin, mijnheer Sintobin. Het Zwin is inderdaad een van die projecten die in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium moeten worden uitgevoerd. Maar het Zwin is ook een op zichzelf staand project. Het is aan het verzanden, waardoor je geen getijdenwerking meer hebt. Dat is een probleem dat moet worden opgelost. Ook daar heeft een grote commissie zich over gebogen. In de vorige legislatuur verweten sommigen mij dat mijn beslissing veel te klein was, anderen vonden ze veel te groot. Dat heeft mij doen aanvoelen dat die 120 hectare toch een vrij goed compromis was.

Als we zoiets beslissen, moeten we de landbouwers inderdaad ook informeren. Daar hebt u een punt. Men meldt mij echter dat er op 20 augustus op initiatief van de VLM (Vlaamse Landmaatschappij) een vergadering heeft plaatsgevonden, waarop alle landbouwers waren uitgenodigd. Er waren één landbouwer en één eigenaar aanwezig. Maar dat mag geen beletsel zijn. De VLM moet dan het initiatief nemen om vervolgens alle landbouwers individueel te gaan bezoeken, met een tweeledige opdracht: bekijken waar de gronden gelegen zijn, en uitzoeken waar er eventueel aan grondenruil kan worden gedaan. Die Vlaamse Grondenbank is opgericht in 2006, dus ik veronderstel dat daar actief werk van zal worden gemaakt.

De administratie werkt ook gestaag verder aan dit project. De project-MER is op 9 januari 2009 goedgekeurd. Op 13 maart is alternatief 1 vastgesteld door de Vlaamse Regering. De procedure voor het gewestelijke RUP wordt nu voorbereid en de ontheffing is gevraagd. De locatie van de nieuwe dijk ligt vast. Er zijn wel nog een paar lokale vragen van eerder toeristisch-recreatieve inslag over de uitbreiding van de dijken.

U had ook nog een concrete vraag over de dijk. Het GRUP zal dat uiteindelijk moeten uitmaken. We hadden eigenlijk beslist om hem er zo veel mogelijk in te laten zitten. Maar dan moet je wel zorgen dat je tot een dijkorganisatie komt die kan worden beschouwd als estuariene natuur. Maar dat zal in het GRUP helemaal uitgewerkt worden. Het is in elk geval de bedoeling om de dijk zo veel mogelijk te laten opnemen, maar dan moet je hem kunnen meenemen als natuur.

Het dossier zal met heel veel zorg verder moeten worden opgevolgd. Dit dossier toont wel aan dat je bepaalde belangen – natuur, toegankelijkheid van de haven, veiligheid – soms allemaal tegelijk kunt dienen als je het op een goede manier aanpakt. Vlaanderen is trouwens volop bezig met de uitvoering van alle projecten die eraan verbonden zijn. Bij ons zijn de verdiepingen al gebeurd. Ik ga er nu van uit dat men dat in Nederland beseft. Bovendien is er ook druk van de Nederlandse natuurverenigingen, die willen dat het dossier wordt uitgevoerd zoals het in het verdrag staat, omdat het evenwicht tussen de verschillende dossiers al zo precair is.

Ik heb geprobeerd om in de mate van het mogelijke een stand van zaken te geven. Ik ga ervan uit dat het dossier de komende weken nog op de agenda van deze commissie zal verschijnen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, ik wil u bedanken voor uw antwoord. Het bevredigt mij deels, maar u begrijpt dat u mij niet helemaal overtuigd hebt, anders zou ik misschien al lang een lidkaart van CD&V hebben gekocht, quod non.

U bent begonnen met *pacta sunt servanda*. Daar hebt u een punt. Maar hoe kun je verdragen die internationaalrechtelijk gesanctioneerd zijn, afdwingen? Daar wringt het schoentje. Er zijn twee stellingen. De milde diplomatie zegt dat we op nieuwe leest proberen binnen te rijden waar we denken recht op te hebben. De oude school zegt dat er internationale regels zijn die maar eens afgedwongen moeten worden. Wij worden gedekt door verdragen, niet enkel het Scheidingsverdrag van 1839, maar ook de verdragen van de Conventie van Wenen van 1815. We hebben een heel oude en sterke internationaalrechtelijke pedigree.

Ik ben jurist, maar niet de beste. Ik heb enkel zeerecht en maritieme rechten gestudeerd, van internationaal recht ken ik niet veel. Ik weet wel dat er bepaalde internationaalrechtelijke verdragen zijn, hoe oud ook, die rechtstreeks kunnen ingrijpen in het nationale recht. En dat weten de Nederlanders maar al te goed. Als ze dat niet tot uitdrukking brengen, hebben ze daarvoor hun redenen.

Het gaat over dertig centimeter op negen drempels. De internationale redersmarkt vraagt nu minimum veertien meter op deze drempels, en als het kan nog iets meer. De mensen die al iets ouder zijn in dit parlement hebben de heer Aponte van MSC, onze grote klant in Vlaanderen, meer dan vijf jaar geleden al gehoord. Toen vroeg hij al veertien meter.

Wat is het probleem voor de Nederlanders? De ontpoldering van de Hedwigepolder. Ik heb begrip voor de Zeeuwen, want ze hebben een watersnood meegemaakt. Als ik kan, ga ik jaarlijks naar Zeeland en ik spreek ook veel met de Zeeuwen. Ze zijn meer gesloten dan wij, maar heel sympathiek. Ze hebben daar een psychisch probleem mee. Ik begrijp dat. Ik begrijp ook dat de Nederlandse regering – vergeet niet dat de heer Balkenende Zeeuwse roots heeft – dat deel van de verdragenreeks even in de schaduw heeft willen zetten.

Dat maakt uiteindelijk onze rekening niet, want dat is een intern Nederlands probleem. Wij hebben internationaalrechtelijk een aantal dingen af te dwingen, en ik vind dat we dat ook

maar moeten doen. U hebt gedaan wat u moest doen. U hebt in het kader van de recentste verdragen de protesten ingediend die u moest en kon indienen, waarvoor dank. Dat is een belangrijk diplomatiek feit. Maar u moet een plan B klaar hebben.

Ik ken net als de heer Vereeck de Nederlanders. Sommigen zeggen dat het calvinisten zijn. Het zijn niet allemaal calvinisten, maar het zijn zeer assertieve mensen. Wij als Vlamingen kunnen daar nog wat van leren. Het is een handelsvolk, dat maar één taal verstaat, de taal van de sterke onderhandelaar. Neem dat van mij aan. Ik probeer dat hier al tien jaar te verkopen, en ik slaag er niet in omdat wij een volk zijn van lamme goedgezinden. De Nederlanders verstaan enkel de taal van de duidelijkheid, een harde taal.

U kunt verwijzen naar internationale verdragen van 1815 en 1839, maar dat maakt hun rekening niet. U moet duidelijk maken aan de bevoegde ministers dat zij in andere dossiers ook vragende partij zijn. Laat ons eens stout worden. De heer Van Peel, geen partijgenoot van mij en Nederland veel minder goed gezind dan ik, doet wel kleine, stoute dingetjes. U zou dat pesterijen kunnen noemen. Maar de Nederlanders zijn er gevoelig voor. Mevrouw Peijs, provinciegouverneur in Zeeland, denkt dat de Vlamingen er misschien wel mee dreigen om de Westerscheldetunnel geen aansluiting te geven op het Vlaamse wegennet ter hoogte van Gent, maar dat ze dat nooit hard zullen maken. Dreigt u er eens mee dat wel hard te maken en men zal in Nederland snel een andere toon aanslaan. Dat is wat ik wil bepleiten en via een motie ondersteunen. Ik vind dat wij in dit verhaal een plan B klaar moeten hebben. Diplomatiek en beleefd – we gaan immers geen keteloorlog meer voeren –, maar duidelijk en verstaanbaar voor de Nederlanders.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik wil verwijzen naar het historische luik waar ik het niet volledig eens ben met de uitspraken van de heer Martens. De vier verdragen van 2005 zijn niet in tegenspraak met onze historische rechten en verdragen. Die verdragen blijven niet alleen overeind, maar worden nog versterkt door die vier verdragen. De slotakte van 1815 en het Scheidingsverdrag van 1839 geven Vlaanderen hic et nunc, maar ook in de toekomst, het recht om via de Westerschelde de open zee te bereiken. Die vier verdragen van 2005 vervangen deze historische verdragen niet, maar versterken ze.

Mevrouw de minister, u zegt dat Nederland het scheidsgerecht wil vermijden. Ik vind dat nogal goedgevolgig. U blijft geloven dat de Nederlanders spoedig werk zullen maken van die Scheldeverdieping. Ik heb daar mijn twijfels bij. Bovendien wilt u de maatregel van na 9 oktober nu niet openbaar maken. Ik denk juist dat het sterk zou zijn om dat wel te doen.

Ik wil niet in een scheldpartij vervallen, maar men zegt dat Nederlanders die u niet hebben gekloot, dat simpelweg vergeten zijn – mijn excuses voor het taalgebruik. Ik vrees dat als u niet naar buiten komt met die maatregel, Nederland niet echt onder de indruk zal zijn. Ik pleit er dus voor om die koppeling wel te maken in alle dossiers waar Nederland vragende partij is, niet in dossiers waar Vlaanderen het sterkst staat of de meest eisende partij is.

Wij moeten aan de Nederlanders zeggen dat de claims die op ons afkomen, zoals de 70 miljoen euro die jaarlijks door het Nederlands Planbureau worden berekend, aan hen zullen worden doorgerekend. Verder zullen ook de claims van privébedrijven aan het adres van het Havenbedrijf Antwerpen worden doorgerekend. Voor zover Vlaanderen of de federale overheid al dan niet schriftelijk bepaalde beloftes heeft gemaakt over de betaling van het hst-treinstel, komen wij daarop terug. Wij koppelen dat daar uitdrukkelijk aan. Ook wat de betaling van de blusboot betreft, heeft het Havenbedrijf Antwerpen zich geëngageerd om 30 procent te betalen. Maar ook daarop komen we terug.

Deze houding zal onze positie enkel versterken. Als wij uitgaan van de goedwillendheid van de Nederlanders, riskeren we een koude douche op 9 oktober.

Mevrouw de minister, ik heb nog twee vragen waar u niet op bent ingegaan. De eerste betreft de uitspraken van minister Letermé die zegt dat alles in orde komt en dat we overdrijven in onze reactie. Wat zit daarachter? Heeft hij bepaalde toezeggingen gekregen? Weet hij zaken die wij niet weten? Heeft hij meer informatie gekregen? Heeft hij de koppeling van bepaalde dossiers verkregen?

U zegt verder dat we de geschillenprocedure afwachten. Na zes maanden starten we dan het scheidsgerecht op. Ook de IJzeren Rijn is aan dat scheidsgerecht onderworpen en heeft in 2002 de hele procedure met succes doorlopen. Sinds 2002 hebben we dus een vaststaande uitspraak van een scheidsgerecht. Nederland lapt dat echter aan zijn laars en negeert dat. Voor zover ik me de juridische lessen herinner die ik heb gevolgd, onder andere van professor Hooydonk, stemt men, als men zich onderwerpt aan een scheidsgerecht of een arbitrage, in met de afloop of de uitslag van die arbitrage.

Is voor u het scheidsgerecht de volgende stap? We weten uit een ander verwant dossier dat Nederland zich heeft onderworpen aan het scheidsgerecht, maar zeven jaar na datum de uitslag daarvan nog altijd niet naleeft. Zult u juridische stappen ondernemen, met andere woorden een klacht indienen bij het Hof van Justitie? Als regio kan Vlaanderen een klacht indienen bij het Hof van Justitie of bij de Europese Commissie. Deze instanties zullen niet lachen met een dergelijk protectionistisch gedrag anno 2009.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik heb nog twee kleine puntjes. Voor mij was het nieuw om te vernemen dat de minister-president in zijn onderhoud met de ambassadeur meteen heeft aangekondigd dat hij een geschillenprocedure zou starten. Dat is een goede stap. Mocht dat nog niet gebeurd zijn, dan had ik het nu met klem gevraagd.

Ik heb daar één bedenking bij. Volgens het verdrag moeten de werken afgerond zijn eind 2009. Maar het verdrag stelt ook dat ze moesten starten in 2007. Ik vraag me dan ook af waarom de geschillenprocedure niet eerder werd opgestart. Ik ben wel blij en een gedeelte van mijn met redenen omklede motie vervalt hiermee, maar waarom werd er twee jaar geleden al geen actie ondernomen?

Mevrouw de minister, u fietste rond mijn vraag over de schadevergoeding heen. U sprak over een kosten-batenanalyse waaruit we het bedrag van 141 miljoen euro kunnen halen. U zegt dat u zult zien. Mijn enige vraag is: gaat u een schadevergoedingseis indienen?

Ik ben het niet echt eens met de andere sprekers. Het gaat misschien louter om de woordkeuze. Men heeft het over harde en dreigende taal. Mijn ervaring van in Nederland te wonen en te werken heeft me geleerd dat men een zakelijke taal moet hanteren. Nederland is een handelsnatie. Het gaat er op een zakelijke manier aan toe.

Ik ben ook geen voorstander van de koppeling van dossiers. Als we op die trein stappen, zijn we pas goed vertrokken. De Nederlanders kunnen heel sluw zijn en zullen ook dossiers gaan koppelen. Ik ben het er wel mee eens dat we nu heel duidelijke taal moeten spreken. Op 15 februari komt die gerechtelijke procedure. Onmiddellijk daarna moeten we de schadevergoeding eisen. We moeten assertief en openbaar schadevergoeding eisen: 141 miljoen, zoals in de kosten-batenanalyse staat.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de minister, ik noteer dat u beweert dat de VLM wel degelijk contact heeft gezocht op 20 augustus met de betrokken landbouwers. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik veronderstel dat de landbouwers uitgenodigd waren.

Minister Hilde Crevits: Dat zal wel.

De heer Stefaan Sintobin: Uw antwoord verschilt weinig van uw persmededeling van 13 maart 2009. Er zit weinig nieuws in.

Een concreet antwoord op mijn vraag over het tijdspad heb ik ook niet gekregen. Er is sprake van om het project af te ronden binnen een tijdsbestek van vijf jaar.

Er blijven natuurlijk nog heel wat vragen over voor andere ministers. Ik denk aan het flankerend landbouwbeleid en aan de Grondenbank. Ik zal die te gepasten tijde stellen.

Ten slotte, als de landbouwers, zoals ze dreigen, naar de Raad van State stappen, zitten we met een extra probleem.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, ik wil het nog even hebben over de discussie over de juridische of de diplomatieke weg, waarover ook de heren Penris en Martens het al hadden. Mevrouw De Ridder heeft erop gewezen dat de diplomatieke weg ons een bijkomend verdrag heeft opgeleverd. Naast het Scheidingsverdrag hebben we nu ook een verdrag waarin uitdrukkelijk staat tot op hoeveel meter de Schelde moet worden verdiept en dat men zich engageert om een aantal natuurmaatregelen te nemen. Dat staat er zwart op wit in. Maar als jurist weet ik dat het niet voldoende is om juridisch gelijk te hebben, men moet het ook krijgen. Het is niet eenvoudig om dit van een andere natie af te dwingen. Het zou evenmin eenvoudig zijn indien we enkel over het Scheidingsverdrag zouden beschikken. Dat Scheidingsverdrag staat nog altijd overeind, ook al waren er bij de onderhandelingen een aantal Nederlanders die het wilden afschaffen. Daarmee zou men de wensdroom van een aantal onder ons gerealiseerd hebben, maar het Scheidingsverdrag met al zijn bepalingen, is er nog steeds.

We kijken niet alleen uit naar 9 oktober, maar ook naar morgen, 2 oktober, en naar de validatie. Ik krijg toch een déjà-vugevoel. Eerst was er de commissie-Maljers in Zeeland die aantoonde dat er geen alternatief is voor de Hedwigepolder en vervolgens was er de commissie-Nijpels die tot hetzelfde resultaat kwam. Ik verwijs naar een analoog dossier. Eerst heeft de stad Antwerpen zonder resultaat een alternatief onderzocht voor de Oosterweel, de Horvat-tunnel. Daarna kwam ARUP-Sum twee keer en, als we intellectueel eerlijk blijven, boden die mensen ook geen alternatief. Ik zie ook in deze kwestie dezelfde problematiek nog een keer terugkomen, maar ik hoop dat, wanneer morgen blijkt dat er geen alternatief is, men op 9 oktober intellectueel eerlijk blijft.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Caluwé, het is een geruststelling dat hier naast de minister nog een aantal juristen in de commissie zitten. Ik stel trouwens voor dat we de Horvatstudie nog een keer nalezen, want daaruit bleek dat er wel een alternatief was via de tunnel, maar we zijn op de kostprijs ervan gestuit. De waarheid heeft haar rechten. In de Horvatstudie staat – kijkt u maar in de samenvatting op bladzijde twee, ik ken die bijna uit het hoofd – dat er wel een mogelijkheid voor een tunnel was, maar de kostprijs was veel hoger dan die van de toen heel goedkope Oosterweelverbinding. Ik wil u de studie nog eens bezorgen, ze dateert van heel lang geleden.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ter verduidelijking wil ik aan mevrouw De Ridder zeggen dat ik de nieuwe verdragen helemaal niet strijdig acht met de oude. Zoals de heer Caluwé terecht stelt, wordt in de nieuwe verdragen net uitgegaan van het feit dat de oude overeind blijven. Er staat zoiets in als “onverminderd de rechten en de bepalingen vastgelegd in het Scheidingsverdrag en het Verdrag van Wenen” en weet ik wat allemaal. Die historische verdragen blijven dus hoe dan ook onveranderd.

Mijnheer Penris, ik ga ervan uit dat u de Vlaamse verdragen minstens zo belangrijk vindt als het verdrag dat destijds is afgesloten door het Koninkrijk België. U weet dat Vlaanderen sinds de Sint-Michielsstaatshervorming ook het recht heeft gekregen om zelf internationale verdragen af te sluiten. Deze verdragen waren daar het eerste en ik denk ook het beste

voorbeeld van. Ze hebben ook de context, de contentieux van de oude verdragen aangevuld in gunstige zin, in die zin dat het creëren van meer ruimte voor de rivier in Nederland ook in het voordeel van Vlaanderen werkt. Ik vind dossiers zoals dat van de ontpoldering dus helemaal geen interne Nederlandse aangelegenheid. Neen, dat is ook in ons belang. Dergelijke projecten zorgen er immers voor dat de natuurlijke veerkracht van het estuarium wordt versterkt, zodat de nieuwe uitdieping niet leidt tot significant negatieve effecten, met alle gevolgen van dien in het kader van de Europese natuurbehoudswetgeving. Het is ook in ons belang omwille van de veiligheid. Ik heb dat daarnet uitgelegd. De energie van de steeds sterkere vloedgolf die steeds verder en sterker het estuarium komt binnenrollen, kan worden gebroken door het creëren van meer kombergingsvermogen, zoals wetenschappers dat noemen.

Ten slotte is het ook zo dat, als we niet meer ruimte creëren voor het water, het estuarium zal verlanden en verzanden. Dan zullen we ons ook letterlijk arm baggeren om Antwerpen toegankelijk te blijven houden. Dat blijkt ook uit de evolutie die bijvoorbeeld het Seine-estuarium in Frankrijk heeft meegemaakt. Dat is een compleet verland en verzand estuarium, een gekanaliseerde rivier waar men zich arm baggert om de vaargeul op diepte te houden. Om redenen van natuurlijkheid, veiligheid en toegankelijkheid is het dus in ons belang dat men onverkort alle verdragen uitvoert, inclusief de projecten die ze bevatten tot verruiming van het estuarium.

Ik denk – en dan ben ik het eens met de heer Vereeck – dat we ons assertief moeten opstellen. We moeten geen pestgedrag tentoonspreiden. Wij hebben de Zeeuwen ook nog nodig op andere domeinen. Zij zijn de belangrijkste aandeelhouders van een van onze grootste afvalverwerkers, Indaver. Wij kunnen voor hen nog heel veel betekenen, en zij voor ons. Onze toekomst is gezamenlijk. We moeten hen overtuigen van het belang van een goed nabuurschap, van het feit dat het belangrijker is een goede buur te hebben dan een verre vriend. We moeten hen overtuigen van het belang alles uit te voeren zoals dat werd overlegd en afgesproken. Ik heb er begrip voor dat ze, gezien de watersnood van 1953, bang zijn voor het water en voor overstromingen, maar het uitbreiden van het estuarium zorgt bij hen voor een subjectief onveiligheidsgevoel, terwijl het wel leidt tot het objectief verbeteren van de veiligheid bij ons. Als ze beveiliging tegen overstromingen zo belangrijk vinden, dan zouden ze de eersten moeten zijn om te beseffen dat ontpolderen ook voor ons van zeer groot belang is.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik wil kort even de positie van Groen! in dit dossier toelichten. Het is niet omdat wij voor Doel zijn dat we tegen de uitbreiding van de haven van Antwerpen en de versterking van haar positie zouden zijn, integendeel. We respecteren wat dat betreft het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat stelt dat het een belangrijke poort is voor onze economische ontwikkeling. We stellen ter zake de rol van Antwerpen niet in vraag.

In dit dossier hoeden we ons wel voor zogenaamde pesterijen. We willen niet afkoppelen. We willen het verdrag op zich bekijken en niet los daarvan elementen bespelen. We willen het ook niet koppelen aan andere zaken. Niet alleen zou dat de Nederlanders niet ten goede komen, maar als we her en der wat elementen koppelen aan dit dossier, zullen we mogelijk later ons eigen beleid, dat een totaalbeleid met een visie moet worden, hypothekeren. Als er na 9 oktober geen wijziging optreedt in de Nederlandse hoofden, dan lijkt Europa me alleszins de aangewezen weg om ons gelijk te halen. Dat zullen we ongetwijfeld ook wel doen. We hoeden ons enigszins voor pestgedrag, zoals dat nu soms door sommigen hier wordt verwoord.

De voorzitter: Mijnheer Penris, toen het daarnet ging over het Verdrag van Wenen van 1815 en het Belgische verdrag – ik weet niet welk – wou u iets zeggen.

De heer Jan Penris: Het Scheidingstraktaat van 1839, mijnheer de voorzitter. Dat traktaat is inderdaad mee ondertekend door die Belgische revolutionairen, die volgens mijn goede vriend en voorganger Miel Verrijken totaal onder invloed van absint die revolutie hebben ontketend, en daar verschrikkelijke dingen mee hebben gedaan. (*Gelach*) Maar het

verdrag van 1815 is wel degelijk mee ondertekend door ons gezamenlijke Koninkrijk der Nederlanden.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, wij zullen een motie indienen.

Aan de heer Martens wil ik zeggen dat deze ochtend de Kamer van Koophandel van Zeeland, dus alle werkgevers samen, zich uitdrukkelijk heeft uitgesproken voor de ontpoldering, omwille van de economische banden met Vlaanderen.

De voorzitter: Zetelen de boerenorganisaties daar ook in?

Mevrouw de Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Namens de Open Vld-fractie zou ik graag een motie aankondigen.

De heer Lode Vereeck: Ook ik kondig een motie aan, namens de fractie van Lijst Dedecker.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord. Ik krijg e-mails waarin ik lees dat ik het Nederlandse systeem van de Tweede Kamer moet volgen. Daar zegt men gewoon ‘voorzitter’ in plaats van ‘mijnheer de voorzitter’ en ‘minister’ in plaats van ‘mevrouw de minister’.

Minister!

Minister Hilde Crevits: Voorzitter! *(Gelach)*

Het is een boeiend debat, ook al staan we natuurlijk voor belangrijke dagen. Iedereen is het erover eens dat het verdrag moet worden uitgevoerd. Ik ben blij met het betoog van Groen! Alle partijen willen dus dat het verdrag gewoon wordt uitgevoerd.

Daarnaast is er al discussie of vandaag al gezegd moet worden wat plan B inhoudt: schadevergoeding, scheidsgerecht enzovoort. Binnen de regering hebben we de keuze gemaakt tot 9 oktober te wachten. Betekent dat dat we niet nadenken, dat er geen plan D is? *(Gelach)*

De heer Jan Penris: Dat is de invasie. *(Gelach)*

Minister Hilde Crevits: Ik bedoel plan B. Betekent dat dat er geen plan B gemaakt wordt of dat er niet aan wordt gewerkt? Absoluut niet. Ook dat scheidsrecht opent interessante perspectieven. In bijlage E staat bijvoorbeeld zeer nadrukkelijk: “De scheidsrechtelijke uitspraak is met redenen omkleed, definitief en niet vatbaar voor beroep”.

Mij interesseert het wel. Kan men daar schadeaanpakken bij formuleren? Hoe zit dat juridisch precies in elkaar? Dat zijn zaken die we wel eens ten gronde moeten bekijken. Maar moeten we nu daarover grote dreigementen formuleren? Ik denk dat dat nog negen dagen te vroeg is. Ook daarna zullen we natuurlijk, afhankelijk van de genomen beslissing, een keuze moeten maken.

Het wegnemen van die drempels op Nederlands grondgebied moet wel gebeuren in opdracht van Vlaanderen en moet ook worden betaald door Vlaanderen. Wij voeren die werken uit. Iemand heeft hier gezegd dat we al hadden moeten beginnen in 2007. Dat betekent niet dat die werken twee jaar duren. Dat kan vrij snel gaan. Het is niet zo dat we twee of drie jaar achterliggen op het schema, wel integendeel. We moeten de werken zelf uitvoeren. We financieren ze ook zelf. We moeten alleen de kans krijgen ze uit te voeren.

Mijnheer Sintobin, ik heb hier het schema inzake de procedure. Daarin stond inderdaad dat het GRUP waarnaar u verwijst, tegen midden 2010 opgemaakt moet zijn. We volgen dus nog het initiële schema. U zegt dat ik een persbericht vermeld. Het dossier gaat zijn gang. U vraagt me hoe het zit met de uitnodigingen. We moeten dat zeker bekijken. Ik zal er zeker rekening mee houden. Ik zal het er ook over hebben met minister Schauvliege.

Mevrouw De Ridder, u vroeg me waarom minister Leterme gezegd heeft dat het allemaal in orde kwam. Hij heeft minister Verhagen ontmoet. U hebt ook gelezen wat minister Verhagen heeft gezegd. Ik veronderstel toch dat hij een voorstander is van een oplossing van het dossier. Minister Leterme heeft de woorden van minister Verhagen in Vlaanderen vertolkt.

Ik heb boeiende zaken gehoord over de manier waarop we de Nederlanders moeten aanpakken. Als het over koppelingen gaat, moeten we intelligent zijn. We hebben zelf een aantal dossiers die belangrijk zijn voor ons. Ik denk aan de dossiers waarover op dit moment wordt onderhandeld. Als men alles zomaar aan alles koppelt, dan riskeert men in een zeer moeilijke situatie terecht te komen. Als er echter pecuniaire gevolgen zijn, als bepaalde maatregelen genomen kunnen worden, dan moet men daar wel zakelijk mee omgaan. Alles wat gezegd moest worden, is vandaag ook gezegd, zowel aan minister Verburg als aan minister-president Balkenende. We zullen zien wat ermee wordt gedaan op 9 oktober. Na 9 oktober zitten we in een nieuwe periode.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Peeters, door de heer Caluwé, mevrouw Homans, de heren Martens, Roegiers en de Kort, door mevrouw De Ridder en de heer van Rouveroi, door de heren Vereeck en Reekmans, en door de heer Penris, mevrouw Van den Eynde, de heren Sintobin, Huybrechts en Deckmyn werden tot besluit van deze interpellaties met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■